
Бяла книга за межкултурен диалог на Съвета на Европа "Да живеем заедно като равни по достойнство"

Бяла книга за межкултурен диалог на Съвета на Европа "Да живеем заедно като равни по достойнство" (неофициален превод) (извадки)

» Въведение

1.1 Съветът на Европа и межкултурният диалог

Насърчаването на межкултурния диалог допринася за постигането на основната цел на Съвета на Европа, а именно защитата и подкрепата на човешките права, демокрацията и върховенството на закона. Първата среща на най-високо равнище на ръководителите на държавите и правителствата на държавите членки (1993), която потвърди, че културното многообразие е характерна черта на богатото европейско наследство и че толерантността е гаранция за отворено общество, доведе до създаването на рамковата Конвенция за защита на националните малцинства (1995), до конституирането на Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността и до началото на Европейската младежка кампания срещу расизма, анти-семитизма, ксенофобията и нетолерантността ("всички сме различни, но всички сме равни").

Третата среща на най-високо равнище на ръководителите на държавите и правителствата (2005) определи межкултурния диалог (вкл. религиозното му измерение) като средство за повишаване на съзнанието и разбирането, разширяване на помирението и толерантността, както и предотвратяване на конфликтите и осигуряване на интеграцията и сцеплението в обществото. Тези принципи бяха отчетливо формулирани в приетата от министрите на културата по-късно през същата година "Декларацията от Фаро относно стратегията на Съвета на Европа за развитие на межкултурния диалог", където се предлага да бъде подготвена Бяла книга за межкултурен диалог.

.....

1.4 Основни термини

Бялата книга за межкултурен диалог, която в общи линии следва утвърдената от Съвета на Европа и от други международни институции терминология, представя някои понятия, които е необходимо да бъдат дефинирани. В настоящата Бяла книга

- **Межкултурният диалог** е откритата и изпълнена с уважение размяна на мнения между индивиди или групи с различен етнически, културен, религиозен и езиков произход и наследство въз основа на взаимно разбиране и уважение (вж. част 3). Той се развива на всички равнища – в обществата, между европейските общества и между Европа и света.

- **Мултикултурността** (като асимилационизмът) е специфичен подход в политиката (вж. част 3), а термини като културно разнообразие и мултикултурност обозначават емпиричния факт, че съществуват различни култури, които могат да си взаимодействат в рамките на дадено пространство и социална организация.
- **Социалното сцепление**, както се разбира от Съвета на Европа, означава възможността на обществото да осигури благополучието на всичките си членове, като намалява до минимум неравенството и избягва поляризацията. Общество, в което има социално сцепление, е общност на свободни индивиди, които взаимно се подпомагат, като преследват целите си с демократични средства.
- **Заинтересовани страни** са групите и индивидите, принадлежащи към мнозинството или малцинството, които играят роля и имат интереси в межкултурния диалог – най-вече тези, които подготвят политиката в правителствата и парламентите на всички равнища, местни и регионални органи, неправителствени организации, общности на мигранти и религиозни общности, културни и медийни организации, журналисти и социални партньори.
- **Държавните органи** включват националното правителство и политическите и административните органи на централно, регионално и местно равнище. Терминът също така се отнася до градските съвети или до други органи на местната власт, както и до физическите или юридическите лица по частното право, които извършват публични функции или упражняват административна власт.
- **Интеграция** (социална интеграция, приобщаване) е двустранен процес и означава способността на хората да живеят заедно при пълно уважение на достойнството на всеки индивид, общото благо, плурализма и разнообразието, не насилие и солидарност, както и тяхната възможност да участват в социалния, културен, икономически и политически живот. Тя обхваща всички аспекти на социалното развитие и на всякаква политика. Тя изисква защитата на слабите, както и правото да бъдеш различен, да създаваш и да изобретяваш.^[3] Необходима е ефективна интеграционна политика, която да позволи на имигрантите да участват пълноценно в живота на приемащата страна. Имигрантите трябва, както и всеки друг, да спазват законите и да уважават основните ценности на европейските общества и тяхното културно наследство. Стратегиите за интеригриране трябва задължително да се отнасят до всички области на обществото и да включват социални, политически и културни аспекти. Те трябва да бъдат изпълнени с уважение към достойнството на имигрантите и различната им идентичност, както и да ги вземат предвид при изработването на съответната политика.
- **Позитивни мерки**, които компенсират отрицателните последици, възникващи вследствие расовия или етнически произход, пол или друга защитена характеристика, преследват пълното и ефективно равенство, както и равното ползване или упражняване на човешките права.

Липсва единна международна правна дефиниция на понятието "малцинство". В контекста на настоящата Бяла книга този термин се разбира като определящ хора, вкл. мигранти, които принадлежат към по-малки по брой групи, отколкото останалата част от населението и се отличават по своята идентичност, по-специално етнически произход, култура, религия или език.

.....

5. Препоръки и насоки във връзка с политиката за бъдещи действия: взаимната отговорност на основните участници

.....

5.4 Пространства за межкултурен диалог

Създаването на пространства за межкултурен диалог е колективна задача. Без подходящи, достъпни и привлекателни пространства межкултурният диалог не само няма да го има, но и няма да може да процъфтява. В този смисъл Съветът на Европа отново би отправил някои препоръки.

Държавните органи и всички социални актьори се приканват да развиват межкултурния диалог в пространствата на всекидневния живот и в рамките на спазването на основните свободи. Съществува неограничен брой възможности за създаването на подобни пространства.

Държавните органи имат задачата да организират гражданския живот и градското пространство по такъв начин, че да могат да се разширяват възможностите за диалог, основан върху свободата на изразяване и принципите на демокрацията. Естествените места и застроената среда са стратегически елементи на социалния живот. Особено внимание трябва да се обръща на дизайна и на управлението на обществените пространства, като паркове, площади, летища и железопътни гари. Тези, които планират градската среда, трябва да бъдат насърчавани да създават "отворени градове" с достатъчно публично пространство за срещи. Такива пространства, в идеалния случай построени със свободен дух и планирани за разнообразни цели, могат да спомогнат за възникването на споделено гражданско чувство за място и межкултурен ангажимент.

По-специално гражданските организации, вкл. религиозните общности, се приканват да осигурят организационната рамка за межкултурни и междурелигиозни срещи. Частният сектор и социалните партньори трябва да осигурят условия, при които различният културен произход на работната сила не създава конфликти, а е предпоставка за съвместна творческа дейност и взаимно допълване.

Журналистиката, която се развива като отговорна сила чрез етични кодекси, подобрявани от самата медийната индустрия, и чрез чувствителна към културните проблеми подготовка на журналистите, може да спомогне за създаването на форуми за межкултурен диалог. За да отразят разнообразния състав на обществото във вътрешната си структура, медийните организации се приканват да приемат доброволна политика, подплътена с подходящи механизми за подготовка. Тази политика насърчава принадлежащите към групи в неравностойно положение и към слабо представени малцинства на всички равнища на създаване на съдържание и управление, като специално се взема предвид необходимата професионална компетентност.

Съветът на Европа смята това за важен начин за осъществяване на свободата на изразяване и за задължение не само на обществените оператори. Всички медии трябва да проучат как могат да дадат възможност за изява на мнението на малцинствата, на межкултурния диалог и на взаимното уважение.

Държавните органи и недържавните организации трябва да бъдат стимулирани да развиват културата, изкуствата и наследството, които предоставят особено важни пространства за диалог. Културното наследство, класическите културни дейности, културните маршрути, формите на съвременното изкуство, масовата и уличната култура, културата, разпространявана от медиите и Интернет, естествено се пресичат и свързват културите. Изкуството и културата създават изразно пространство отвъд институциите, на равнището на човека, и могат да действат като посредници. Всички заинтересовани участници трябва да насърчават широкото участие в културните и артистичните дейности. Културните дейности могат да играят ключова роля в превръщането на дадена територия в споделено публично пространство.

.....

Награда на Съвета на Европа в областта на медиите за межкултурен диалог

Съветът на Европа възнамерява да отличи с годишна награда медии с изключителен принос за ликвидирането на конфликтите или за тяхното разрешаване, за разбирателството и диалога. Той също така има намерение да създаде информационна

мрежа в Интернет относно приноса на медиите за межкултурния диалог.

Съветът на Европа ще се стреми към провеждането на знакови инициативи по отношение на медиите. Освен наградата за медии с принос към межкултурния диалог организацията след консултации с други международни институции и в сътрудничество с подходящи партньори планира да създаде неформална, базирана основно в Интернет, мрежа на съответни специалисти и организации, която ще се занимава с правата, отговорностите и работните условия на журналистите във време на кризи.

[\[3\]](#) Програма за действие, приета от Световната среща на най-високо равнище за социално развитие през 1995 г.